

KLEURRIJK

MAGAZINE

Amerpoort

INHOUDSOPGAVE

COLOFON

Inhoudsopgave 02

Eigenheid 03

Paul Willems zwaait af 04

Regenboogvlag wappert vrolijk voort

Frank Seine 06

'Het begint met een open mind'

Mike & Arthur 08

Hoezo de enige homo binnen Amerpoort?

Theater Totaal / Elma 10

'Paul maakt dat je ertoe doet en dat iedereen ertoe doet'

Tafelgesprek zingeving 12

Verbinden met behoud van je eigen identiteit

Priscilla 16

Buiten gewoon FLUOR Festijn

Woongroep de Olmen 16

'Amerpoort sprong er voor ons bovenuit'

Kleurrijke producten van Amerpoort 20

Elise & Amy / Marjo & Idman 22

'Meer in mijn mars'

EdLoket 24

Kleuren buiten de lijntjes

Teksten:

Bert van der Kruk
Eddy Steenvoorden
Marieke van Dommele
André van Os

Vormgeving:

Mark van Herpen

Fotografie:

Ineke Oostveen
Daniël Sonneveld
Amerpoort

Hoofd- en eindredactie:

Marieke van Dommele

Kunst:

Pastorie de Elleboog

Aan dit magazine werkten mee:

Amy Heijmeskamp
Marjo van Leeuwen
Idman Nur
Eline Stam
Jan Willem Schuurman
Lidy Blaas
Annemieke Kappert
Mike Haanstra en Arthur Froh
Bas en Lilian Dorsman
Jaap Kleve
Hanneke Henrichs
Mohamed Ait Baha
Priscilla Bitterling
Judith Coumou
Anouk van Velzen
Frank Seine
Monique Both
Fokko van Gemert
Jantine Willemsen

EIGENHEID

JAN WILLEM

Kleurrijk is een van de klantwaarden binnen Amerpoort. Kleurrijk gaat over eigenheid, over jezelf kunnen en mogen zijn, over respect voor de ander in ieders eigenheid.

Het is niet voor niets dat we juist nu aandacht geven aan de kleurrijkheid van Amerpoort. Onze vertrekkende bestuurder, Paul Willems, heeft gestimuleerd dat het begrip kleurrijk brede invulling kreeg en op verschillende manieren heeft hij de afgelopen jaren activiteiten aan-gejaagd. En dan is het mooi dat we bij zijn afscheid met dit magazine een inkijkje kunnen geven in de manier waarop de afgelopen jaren invulling is gegeven aan een kleurrijk Amerpoort.

Kleurrijk gaat over dat we allemaal anders zijn en dus zijn we samen erg divers. Immers; we willen goede zorg leveren en dat vraagt respect voor iedere cliënt en zijn of haar familie. We willen zorg op persoonlijke maat leveren en dat vraagt van ons dat we uitgaan van iemands eigenheid. Ofwel, kleurrijk zijn heeft alles te maken met de opdracht die we als zorgorganisatie hebben. En dat is ook de achtergrond van waaruit Paul in zijn rol als bestuurder van Amerpoort invulling wil geven aan een kleurrijk Amerpoort.

En divers zijn we binnen Amerpoort. Cliënten zijn er jong en oud, met een licht verstandelijke beperking of een ernstig verstandelijke beperking. Sommige cliënten wonen bij Amerpoort binnen de veilige omgeving van een woonpark en anderen wonen middenin een woonwijk in de stad. Cliënten wonen zelfstandig of bij hun ouders en gaan overdag naar dagbesteding, werk of het kinderdagcentrum. We kennen cliënten met verschillende geloofsovertuigingen en we kennen een culturele diversiteit. Kleurrijk zijn we in al in die opzichten.

In dit magazine laten we de verschillende aspecten van Kleurrijk Amerpoort zien. We realiseren ons dat we natuurlijk niet alles kwijt kunnen in dit magazine, er zijn zoveel meer voorbeelden. Ieder verhaal is uniek. Als je zo door de praktijkvoorbeelden heen leest, zie je dat ze zeer verschillend zijn. En dat is misschien ook wel het mooie van deze verzameling voorbeelden. De voorbeelden zijn zo verschillend omdat we met elkaar allemaal zo verschillend zijn. De overeenkomst is dat alle verhalen gaan over eigenheid. Jezelf zijn en zo gezien worden.

Paul, we hopen dat dit magazine jou inspireert. En misschien maakt het je ook wel een beetje trots. Dat zou terecht zijn. Je bent rond dit onderwerp een stuwende kracht geweest en dat leidt tot zo'n prachtige verzameling van inspirerende praktijkvoorbeelden. We hopen dat dit kleurrijke magazine lezers inspireert en tot mooie initiatieven aanzet. Op naar een nog kleurrijker Amerpoort!

Jan Willem Schuurman

PAUL

Vanuit zijn werkkamer kan bestuurder Paul Willems de Regenboogvlag voor het hoofdgebouw op Nieuwenoord zien hangen. Na de viering op de laatste Coming Out dag in oktober is de vlag niet gestreken. Paul vindt het prachtig. Als hij straks na zijn negen Amerpoortjaren de deur achter zich dicht trekt, wappert de kleurrijke vlag vrolijk voort.

Tekst: Bert van der Kruk

“Amerpoort was al een kleurrijke organisatie”, zegt Paul in zijn laatste Amerpoort-gesprek. Hij denkt daarbij aan het brede zorgaanbod voor allerlei mensen met een verstandelijke beperking, van jong tot oud, van ernstig meer- of minderzinnig tot licht. Maar hij wijst ook op de kleurrijkheid van talrijke creatieve en kunstzinnige dagbestedingsplekken, of het nou gaat om Theater Totaal, Jans Pakhuys of de Kaarsenmakerij.

Sinds zijn komst is daar op voortgeborduurd; vandaar die vlag. “Een clubje mensen is zich sterk gaan bezighouden met lhbt’ers met een beperking. Daar was geen enkele aandacht voor, terwijl kleurrijk toch een van onze klantwaarden is. Ik ondersteun dat als geen ander.” Daarbij gaat het hem om diversiteit in brede zin. “De Regenboog-

REGENBOOGVLAG WAPPERT VROLIJK VOORT

PAUL WILLEMS ZWAAIT AF

vlag staat voor mij voor veel meer. Voor alle mensen met een verstandelijke beperking, ernstig of licht, jong of oud, ongeacht seksualiteit, cultuur of geloofsachtergrond.”

Uithangbord

In zijn eerste jaren heeft de bestuurder nog wel pogingen ondernomen voor meer instroom van cliënten en medewerkers met een van oorsprong niet-Nederlandse achtergrond. “Misschien hebben die pogingen tot iets geleid. Als ik nu om me heen kijk, zie ik dat wel terug bij medewerkers. Maar of dat door die projecten komt, weet ik niet.”

Later liet hij die pogingen achterwege. “Ik dacht: ik moet daar niet te veel aan trekken, laat het maar gebeuren. Anders word ik zo’n uithangbord van dat kleurrijke en gaan mensen nog denken dat ik me ervoor inspan omdat ik een partner in Indonesië heb of omdat ik zelf homo ben. Dat moet niet de drijfveer zijn om er aandacht aan te besteden.”

Ondertussen constateert hij tevreden dat Amerpoort kleurrijker is geworden. “Er zijn veel meer talenten komen bovendien bij mensen met een beperking. De organisatie heeft meer kleur gekregen door cliënten en medewerkers met een andere achtergrond, ook in levensbeschouwelijk opzicht. En of je straight, gay, bi of transgender bent, is ook veel zichtbaarder geworden. Let wel, dat is niet alleen mijn verdienste, dat hebben we met elkaar gedaan.”

Gezamenlijkheid

Dat laatste tekent de scheidende bestuurder. Ook bij andere veranderingen die zich binnen de organisatie voltrokken, wees Paul steeds op het belang van de gezamenlijkheid. Zo is hij trots op de manier waarop Amerpoort gaandeweg een taakvolwassen organisatie is geworden. “Dat is een cultuurverandering die jaren

kost. Ik denk dat we er tevreden op terug kunnen kijken. Niet alles is nog op orde, en dat hoeft ook niet. Een van de doelen was: medewerkers meer in hun kracht zetten.”

Tevreden blikt hij ook terug op de vorming van het Expertisecentrum. “We hebben een goede manier gevonden om kennis op te halen uit de organisatie en die ook weer te verspreiden, zodat iedereen weet welke deskundigheid we in huis hebben, welke methodieken, bij wie je met welke vraag terecht kunt, binnen en buiten Amerpoort. We hebben prachtige boekjes uitgegeven en een Kenniswijzer. We hebben veel dialoogsessies gevoerd over de kwaliteit van zorg, veiligheid en taakvolwassen werken.”

Verbinding

Vanaf dag één werkte hij met plezier bij Amerpoort. “Ik ga niet weg omdat ik het zat ben, maar omdat ik tijd wil hebben voor andere dingen. Ik ga reizen, lezen, kunstgeschiedenis studeren. Ik heb 43 jaar fulltime gewerkt, het is wel mooi geweest.” De grote verantwoordelijkheid die kleefte aan de functie van bestuurder, zal hij niet missen. “Als het ingewikkeld wordt, als er dilemma’s zijn, wordt er uiteindelijk wel naar mij gekeken.”

Wat hij wel zal missen? Dat zal blijken. Maar van het contact met cliënten heeft Paul altijd genoten. “Zij laten ons zien hoeveel mogelijkheden en talenten ze hebben. Als ik bij Theater Totaal kom, gebeurt er altijd iets met me. Dan word ik geraakt. Maar dat was ook het geval toen ik op kinderdagcentrum De Blauwe Vogel voorlas. De eerste minuten dacht ik: wat moet dit worden? Maar toen ik eenmaal in de fauteuil zat, met de rolstoelen en bedden om me heen, voelde ik iets gebeuren. Verbinding, contact. Verder is het moeilijk om er woorden aan te geven.”

FRANK SEINE

Hoe lang zal het duren voordat de eerste ervaringsdeskundige tot de raad van toezicht van Amerpoort toetreedt? Frank Seine ziet het op termijn zeker gebeuren, sterker nog: als maatschappelijk ondernemer pleit hij er geregeld voor bij allerlei verschillende toezichthouders. “Je moet ervoor zorgen dat het perspectief van de doelgroep meer binnendringt.”

Tekst: Bert van der Kruk

Frank Seine is directeur van Avicenna Academie voor leiderschap, die opleidingen verzorgt voor toezichthouders in de zorg, het onderwijs en de wereld van de woningcorporaties. Seine zit ook in de werkgroep diversiteit van de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorg en Welzijn (NVTZ). Reden om hem in Kleurrijk aan het woord te laten, is zijn toespraak bij het afscheid van bestuurder Paul Willems op 8 juli.

Culturele achtergrond

Aandacht voor ervaringsdeskundigen in een raad van toezicht is iets nieuws. “Waarom laten we niet veel vaker mensen uit de doelgroep meepraten?”, vraagt Seine. “Hun ervaringsperspectief zou meer moeten binnendringen, ook in de bestuursorganen van de organisatie. Dan blijft elk moment duidelijk op wie je je richt als zorgorganisatie. Als het in organisaties misgaat, is het meestal omdat ze hun doelgroep niet meer in beeld hebben: voor wie werken we eigenlijk?”

'HET BEGINT MET EEN OPEN MIND'

Amerpoort werkt al een aantal jaren met ervaringsdeskundigen en ook de medezeggenschap van cliënten is goed georganiseerd, dus wie weet, belandt één van hen op termijn wel in de raad van toezicht. Vooralsnog is het voor Seine een grotere zorg om de diversiteit onder toezichthouders op andere fronten meer smoel te geven, vooral als het gaat om hun culturele achtergrond.

Seine: "De verhouding man-vrouw is snel aan het veranderen, maar wat betreft multiculturaliteit is het met toezichthouders slechts gesteld. Slechts vijf procent van alle mensen in raden van toezicht of bestuur heeft een niet-Nederlandse culturele achtergrond, een percentage dat nauwelijks groeit. Terwijl in sommige grootstedelijke gebieden al meer dan vijftig procent van de bevolking uit een andere cultuur komt. Dat kan toch niet waar zijn?"

Veranderingen in de bevolkingssamenstelling leiden er ook toe dat soms andere dienstverlening nodig is, omdat andere doelgroepen nu eenmaal anders in elkaar zitten. "Ja, het wordt wel anders, er gaan dingen veranderen. De gemêleerdheid levert een – deels - andere samenleving of organisatie op. En als je klantgericht wilt werken, moet je dus wel mensen in je midden hebben die met dat andere perspectief rekening houden."

Ander perspectief

Overigens is het bredere perspectief in de raad van toezicht van Amerpoort wel aanwezig. De raad bestaat uit vijf personen: drie vrouwen en twee mannen, van wie er één een van oorsprong niet-Nederlandse achtergrond heeft. Sowieso 'scoort' de gehandicaptenzorg op het punt van diversiteit in vergelijking met andere zorgsectoren goed. Daarbij vat Seine diversiteit graag op in de brede zin van het woord, net zoals Paul Willems dat doet (zie pagina 14).

Die gunstige score komt volgens Seine door de grote betrokkenheid van ouders, verwanten en andere mantelzorgers. "Daardoor heeft er al veel emancipatie en empowering plaatsgehad. Ouders brengen andere elementen binnen in de zorgorganisatie, die daarvoor op natuurlijke manier meegroeit met de veranderende

samenleving." Omgaan met 'anders zijn' is ook veel beter ontwikkeld, omdat dit nu eenmaal eigen is aan de zorg voor mensen met een beperking. "Er leeft een bredere kijk dan in andere sectoren."

Betere besluiten

De veranderingen voltrekken zich soms zonder dat je er erg in hebt, zegt Seine. Terwijl je ze op andere momenten juist een beetje moet aanjagen, zoals dus bij de samenstelling van toezichtclubs of besturen. "Maar het begint met een open mind. We hebben allemaal verschillende kwaliteiten in huis; de één kan dit, de ander dat. We zijn wederzijds afhankelijk van elkaar. En door het sámen te doen, krijgen we uiteindelijk een betere samenleving of organisatie."

De woorden zullen Paul Willems uit het hart gegrepen zijn. Ook hij benadrukte de afgelopen negen jaar voortdurend het belang van samenwerking en dialoog. Daarvoor is soms een lange adem nodig. Het betrekken van andere perspectieven levert niet automatisch makkelijker besluitvormingsprocessen op, weet ook Frank Seine. "Het duurt allemaal wat langer, maar de besluiten worden er uiteindelijk wel beter van."

MIKE & ARTHUR

Sinds drie jaar vraagt Amerpride aandacht voor seksuele en genderdiversiteit, bij cliënten en medewerkers. De projectgroep organiseert ontmoetingen en bezoekt locaties van Amerpoort. “Ik weet al heel lang dat ik homo ben, maar sinds een jaar of vijf laat ik ook zien dat ik het ben en dat ik het wel prima vind.”

Tekst: Bert van der Kruk

“Ben ik de enige homo binnen Amerpoort”, vroeg Arthur Froh (28) zich lange tijd af. Het was een rare gedachte, die ook wel een beetje eenzaam stemde. Hij kon het zich eigenlijk niet voorstellen. Op een bijeenkomst kwam hij Mike Haanstra (34) tegen, medewerker van het consultatieteam Lichamelijkheid, intimiteit en seksualiteit. Aan hem kon hij dat mooi vragen: “Goh Mike, ik ben homo en wil graag andere mensen ontmoeten die ook homo zijn. Waar kan dat?”

Dat was het moment, drie jaar geleden, waarop het idee voor Amerpride ontstond, een projectgroep die dergelijke ontmoetingen mogelijk maakt en werkt aan beter begrip. “Dus dat je gewoon lesbisch, homo, bi of transgender mag zijn, of intersekse. Dat je mag zijn wie je bent”, zegt Mike. “En dat daar vanuit de begeleiding ook aandacht voor is. Dat je als cliënt of medewerker je veilig voelt om te zeggen dat je - in mijn geval - met je vriend een weekendje weg bent geweest.”

AMERPRIDE

HOEZO, DE ENIGE HOMO BINNEN AMERPOORT?

Geraaktheid

Met z'n tweeën gingen ze naar het Managementteam om goedkeuring voor hun plannen te krijgen. "Ik was de eerste ervaringsdeskundige die daar langs mocht komen, dus ik voelde me wel vereerd", zegt Arthur. "Ik heb er mijn levensverhaal verteld en kon daardoor een extra zetje geven. En Mike legde daarna alles heel goed uit, met cijfers erbij, dus alle credits voor hem." Mike herinnert zich van deze sessie vooral dat er "veel geraaktheid" was. En unanieme goedkeuring voor de plannen van Amerpride.

Sindsdien trekken Arthur en Mike ook geregeld samen langs woongroepen om de boodschap van Amerpride te vertellen. Het levensverhaal van Arthur speelt daarin altijd een rol. Wat vertel je dan? "Dat ik zelf homoseksueel ben. Dat ik dat vroeger soms moeilijk vond. Dan dacht ik: nou heb ik een verstandelijke beperking en ben ik ook nog homoseksueel. Dat zag ik als twee beperkingen, terwijl dat natuurlijk niet zo is."

Gelukkig komt hij uit "een warm gezin", waarin zijn homoseksualiteit geen issue was. "Ik weet al heel lang dat ik homo ben, maar sinds een jaar of vijf laat ik ook zien dat ik het ben en dat ik het wel prima vind. Maar ik vond het wel lastig om mensen te vinden. Ik wilde graag een relatie, maar hoe doe je zoiets? Tegen al die dingen ben ik aangelopen. Maar met mij is het goed gekomen, dus met jou kan het ook goedkomen, vertel ik dan. Alleen het duurt eventjes. Als je maar lang genoeg jezelf blijft en naar de ontmoetingsbijeenkomsten komt, weet ik zeker dat het vanzelf goed komt."

Zichtbaarheid

Een hoogtepunt was het meevaren in de Gaypride in Utrecht, op een eigen Amerpoortboot. Arthur toont trots het roze Amerpride-shirt waarin de 48 opvarenden gekleed waren. "Het was grandioos dat er zoveel cliënten en medewerkers samen met Paul Willems en Harry Bosma megingen op de boot. Lekker eten, drinken, goede muziek, dansen."

Mike vult aan: "Het mooiste vond ik: het gezien worden. Al die feestvierende mensen langs de kant zagen een boot voorbij komen waarop veel mensen met verschillende beperkingen stonden, mensen in een rolstoel, medewerkers... heel divers en kleurrijk allemaal. Dat gaf een mooi stuk zichtbaarheid: ook mensen met een beperking kunnen lhbt zijn."

Zichtbaarheid is ook belangrijk bij de jaarlijkse viering op Coming Out dag (11 oktober). Het hijsen van de Regenboogvlag op locatie Nieuwenoord hoort daar stevast bij, evenals het toespraakje van bestuurder Paul Willems. "Hij kan als geen ander dit kwetsbare onderwerp bespreekbaar maken en anderen stimuleren om er net zo ontspannen mee om te gaan", zegt Mike.

Dat de vlag er tegenwoordig bijna continu hangt, vinden de twee alleen maar winst. Mike: "Hoe mooi is het als je op sollicitatiegesprek komt en bij het hoofgebouw van Amerpoort ziet dat je bij een inclusieve en kleurrijke organisatie gaat werken. Hoe langer die vlag hangt, hoe mooier de boodschap."

THEATER TOTAAL

ELMA

“Paul heeft altijd veel betrokkenheid gehad bij Theater Totaal en kwam geregeld op werkbezoek. Als de voorstelling openbaar was, was hij er. Hij was attent, dan kregen we na afloop een kaartje of bloemen van hem met mooie woorden over de voorstelling.”, vertelt Elma ten Boekel, artistiek leider Theater Totaal.

Tekst: Marieke van Dommele

Voor ons is het zo luxe dat we onze eigen toko vorm kunnen geven binnen Amerpoort. Op artistiek niveau zijn we zo vrij. We leven onze dromen en creëren onze eigen speeltuin. En ik voel dat we gedragen worden, door Amerpoort, door Paul. Hij geeft ons het vertrouwen.

We zijn met 9 artiesten en 4 teamleden naar Iran geweest om daar op een festival onze voorstelling te spelen. Dat Paul ons het vertrouwen gaf om deze reis te maken, vind ik uniek. Dat is een enorme verantwoordelijkheid. Bij terugkomst kwam hij naar onze werkplaats en nam hij echt de tijd om onze verhalen te horen.

Bont gezelschap

Theater Totaal is een bont gezelschap. Elke artiest zet zijn of haar bijzondere talent in binnen ons gezelschap. De artiesten en het team brengen hun eigen kleuren in het samensmelten van die kleuren wordt magisch. Theater

THEATER TOTAAL

‘PAUL MAAKT DAT JE ERTOE DOET EN DAT IEDEREEN ERTOE DOET’

Totaal geeft kleur aan het leven van de artiest, van het team maar ook zeker aan dat van de toeschouwer.

Onze artiesten worden onder andere geschoold om zich te kunnen inleven. Inleving vraagt empathie en dat vraagt weer om tolerantie. Een ander woord voor tolerantie is verdraagzaamheid. Dit is een belangrijke kernwaarde voor ons gezelschap. Deze kernwaarde nemen wij mee de bühne open dit hopen we bewust of onbewust uit te dragen naar het publiek. Wie je ook bent, je doet ertoe. Voor mij sluit dit volledig aan bij het thema kleurrijk. Voor mij sluit dit ook aan bij Paul.

Kleurrijk

Als het gaat om kleurrijk; bij Theater Totaal hebben we een enorm diverse groep net zoveel verschillende niveaus. We hebben artiesten uit het hele LHBTI-spectrum. Elke artiest heeft zijn unieke verhaal. Daar spreken we over met elkaar. Daarmee leren we van elkaar.

We maken scènes of liedjes op maat voor themadagen of congressen. Voordat we daar met de artiesten mee aan de slag gaan, hebben we het eerst over dit thema. Bijvoorbeeld over pesten. Dan delen we de verhalen die we meegemaakt hebben of nog meemaken en daarna gaan we met het thema aan het werk. Het mooie aan muziek en theater is dat je de ander kan raken. Dat je een gevoel kan overbrengen wat de ander misschien herkent, zonder moralistisch te worden.

Wat ik zo mooi vind van onze werkplaats: de werkplaats is van de artiesten. Zij zorgen voor koffie, thee en de boodschappen. Zij bouwen elke dag met de docenten de instrumenten op voor de bands en zetten het decor klaar als we daarmee repeteren. Door

corona moesten we dat als team allemaal zelf doen. Daar pakte we een stuk van de zelfstandigheid van de spelers af. Dat voelde voor beide partijen niet goed.

Wij zijn heel blij dat we bij het afscheid van Paul mogen optreden. We hebben al zo lang niet mogen optreden voor publiek. Dat was voor veel artiesten heel lastig. Het haalt de motivatie van ons vak weg. We hebben als doel dat we optreden maar dit hebben nu al 1,5 jaar niet mogen doen. We verheugen ons dus erg op dit optreden. Het optreden op de afscheidsbijeenkomst van Paul is voor de artiesten heel belangrijk, het is wél de directeur.

Wij wensen Paul een heel mooie toekomst toe en danken hem voor alles wat hij ons gegeven heeft.”

TAFELGESPREK ZINGEVING

Jezelf kunnen zijn en tegelijk deel uitmaken van een groter geheel. Wanneer cliënten en medewerkers dat ervaren, ben je als grote organisatie op de goede weg. Hoe zit dat eigenlijk bij het kleurrijke Amerpoort? Tijdens een boeiend tafelgesprek, geleid door geestelijk verzorger Annemieke Kappert, gingen vertegenwoordigers van verschillende 'bloedgroepen' daarover de discussie aan.

Tekst: Eddy Steenvoorden

Bas en Lilian Dorsman zijn de ouders van Krijn, die autisme heeft en bewoner is van Christophorus. Deze locatie werkt vanuit een antroposofische visie. Jaap Kleve is begeleider van de joodse woongroep Etrog. Hanneke Henrichs is bestuurslid van de Open Poort, de oecumenische geloofsgemeenschap van Amerpoort.

Het is een prachtige avond dus het gesprek kan buiten plaatshebben. Pal voor de hoofdingang van Nieuwenoord, de 'bron' van Amerpoort. Aan het begin van de bijeenkomst steekt Annemieke een kaars aan die in een prachtige mozaïekpot met oneindig veel kleurtjes staat - een mooi symbool voor Amerpoort. "Kaarsen verbinden en verwarmen," zegt Annemieke. "En zonder verbinding kunnen we niet."

VERBINDEN MET BEHOUD VAN JE EIGEN IDENTITEIT

Eigen tradities en rituelen

Verbinden met behoud van je eigen identiteit, het is anderhalf uur lang de rode draad in het gesprek. Iedere levensbeschouwing heeft z'n eigen tradities en rituelen. Maar die kunnen elkaar ook overlappen. Christophorus hecht bijvoorbeeld veel waarde aan het stilstaan bij de wisseling van de seizoenen, onder meer met het oogstfeest. Maar datzelfde feest is ook voor Etrog belangrijk. En Jaap noemt nog een 'overlap' met een andere levensbeschouwing: "Onze groep eet koosjer, dus we hebben twee aanrechten: eentje voor melk en eentje voor vlees. Koosjer is tegelijk halal, in die zin lijkt het jodendom op de islam. Er zijn veel overeenkomsten met de islam, een gemengde woongroep zou ik prachtig vinden."

Hanneke noemt de vieringen van de Open Poort. "We zijn gevormd door de zusters van Nieuwenoord, dus de vieringen hebben een rooms-katholiek karakter, maar protestanten kunnen zich daarin vinden. Je leert van elkaar wanneer je daartoe bereid bent. Iedereen is even welkom, dat is de essentie van oecumene."

Voor bewoners telt de eigen identiteit zwaar, daar is iedereen van overtuigd. **Bas**: "Tien jaar terug werden we onderdeel van Amerpoort en was het behouden van de antroposofische identiteit een belangrijk onderwerp van gesprek. De vaste patronen geven Krijn geborgenheid en houvast. **Lilian**: "We zijn zelf niet antroposofisch, maar het gedachtengoed past wel bij Krijn. Hij hoeft niet in een stramien te passen, maar mag zijn wie hij is. Dat is super."

Etrog kwam in dezelfde periode bij Amerpoort als Christophorus. **Jaap**: "Onze identiteit is geborgd, wat heel fijn is. Ik voel me daar ook bewaker van. We hebben weleens gesproken over liberalisering, maar de verwanten wilden strikt orthodox blijven. Als je de leer een beetje loslaat, raak je hem helemaal kwijt."

Maar Etrog maakt wel een onderscheid tussen de groep en de afzonderlijke bewoners. Toen twee jaar terug Koningsdag werd

ANNEMIEKE

LILIAN

BAS

JAAP

HANNEKE

gevierd in Amersfoort, keken de bewoners samen televisie. “Dat mag niet. We hebben best veel regels en dat is soms lastig. Maar op hun kamer mogen bewoners doen wat ze willen. Iemand eet bijvoorbeeld graag niet-koosjere kroketten, dat mag.”

Weg met hokjes en muurtjes

Voor de Open Poort is het verwateren van de rooms-katholieke oorsprong nooit een probleem geweest. **Hanneke:** “Ik neem mezelf maar als voorbeeld. Ik was gereformeerd en mijn man katholiek. Dat gaf in mijn kerk gedoe, dus ben ik ook katholiek geworden. Weg met hokjes en muurtjes, de Open Poort is voor iedereen. Ik heb me ook verdiept in de islam, want als je ergens niks over weet kun je er ook geen mening over hebben.”

Wat hou je vast en wat laat je los? De antroposofie probeert een middenweg te vinden. **Lilian:** “Je probeert onderscheid te maken tussen wat goed is en wat niet meer van deze tijd is. Wat betreft televisie en computers zijn we met de tijd meegegaan. Noem het maar antroposofie 2.0.”

Welke invloed heeft een keuze op de kwaliteit van de zorg? Bas noemt de huisvesting van Christophorus als voorbeeld. “Dat was best een heikel punt vanwege de hogere kosten van de verbouwing. Maar de communicatie daarover was altijd goed, vanuit wederzijds begrip en respect werden er steeds bruggen geslagen. Dan krijg je goede zorg.”

Jaap: “Wij doen geen water bij de wijn, maar Etrog krijgt bij Amerpoort de ruimte om de joodse visie vorm te geven, dan werk je volgens mij samen aan een goed leven voor de bewoners.”

Hanneke: “De ander, dat ben jij. Dus behandel anderen zoals jezelf behandeld zou willen worden. En wanneer je dat niet prettig vindt, mag je er iets van zeggen. Als medewerkers dat uitgangspunt toepassen, bevordert dat goede zorg.”

Lilian: “We willen allemaal een zo goed mogelijk leven voor de bewoners, dat is onze verbindende factor.”

Maar daartoe beperkt het gevoel van verbondenheid zich niet, voegt ze eraan toe. “Amerpoort is één geheel. Je doet de dingen samen, dat maakt je sterker. Maar het is wel belangrijk dat individuele keuzes mogelijk blijven.”

Jaap: “Ik vind niet dat Amerpoort ons heeft overgenomen, maar dat we zijn samen gegaan. Ik voel me bij Amerpoort onderdeel van een groter geheel, alleen al doordat we gebruik kunnen maken van alle faciliteiten hier. Maar het gaat verder dan dat. We hebben bijvoorbeeld meegedaan aan een iftarmaaltijd, georganiseerd door islamitische medewerkers. Dat is leuk en verrijkend. En met Pasen nodig ik ook altijd anderen uit om deel te nemen aan onze sedermaaltijd.”

Hanneke: Het begint bij de bereidheid elkaar te willen kennen. Als je elkaar niet kent, kun je elkaar niet waarderen. Maar het gevoel van verbondenheid moet spontaan ontstaan, je kan het niet organiseren of afdwingen.”

Maar wat zijn dan wél de mogelijkheden voor het stimuleren van samenhangigheid. Annemieke brengt naar voren dat de ‘kunst’ van het bidden langzaam verloren lijkt te gaan. “Daar zou ik binnen Amerpoort meer onder de aandacht willen brengen. Voor mij is het uitgangspunt dat een begeleider ook geestelijk verzorger is.”

Jaap constateert dat er in de opleiding geen ruimte meer is om je te verdiepen in de identiteit van de ander. “Stagiaires die ik begeleid, missen vaak nieuwsgierigheid.”

Bas: “Je zou iets kunnen veranderen in de opleiding: leerlingen vertrouwd maken wat de manier van werken bij Amerpoort is als het om levensbeschouwing gaat en duidelijk maken dat dat niet helemaal vrijblijvend is.”

Opnemen vrije dagen tijdens feestdagen

Iets vergelijkbaars geldt voor het opnemen van vrije dagen tijdens feestdagen van de verschillende ‘geloofskleuren’. **Lilian:** “Wanneer je als organisatie echt kleurrijk wilt zijn, moet je daar rekening mee houden in de planning.”

Iedereen is het erover eens dat die kleurrijkheid wel in het DNA van Amerpoort zit. Paul heeft zich daar als bestuurder gedreven voor ingezet, onder meer in de werkgroep Kleurrijk. Maar in stand houden gaat niet vanzelf. **Bas:** “Door de waan van de dag om de instelling te laten draaien, is dat streven een beetje weggezakt. Misschien moet Amerpoort mensen in de gelegenheid stellen een voortrekkersrol te vervullen. Het stokje van de kleurrijkheid moet doorgegeven blijven worden.” Iedereen beaamt dat.

Hanneke: “Anders worden we vlak en dat past niet bij Amerpoort.” Mooie laatste woorden. Annemieke blaast de kaars uit. De tijd zal leren in hoeverre het kleurrijke mozaïekpotje een treffend symbool blijft.

PRISCILLA

Het tweede Buitengewoon FLUOR Festijn in Amersfoort komt eraan. Vorig jaar ging het op het laatste moment niet door wegens corona, maar Priscilla Bitterling kan het programma zo uit de kast trekken. Wie niet één van de zeshonderd kaartjes wist te bemachtigen, kan straks terecht in het kleinschaliger FLUOR Café. “Zo integreren cliënten steeds meer in het gewone uitgaansleven.”

Tekst: Bert van der Kruk

Priscilla Bitterling loopt over van de ideeën, al vele jaren achter elkaar. Na ongeveer negen jaar is ze de tel van al haar Amerpoortprojecten een beetje kwijt. “Van het een komt het ander.” Uit haar contacten met andere organisaties en bedrijven vloeien mooie initiatieven voort, waarvan de cliënten van Amerpoort profiteren.

Het enthousiasme is er na al die jaren nog steeds niet af. “Ik weet namelijk goed waarvoor ik het doe. Ik wil heel graag cliënten blij maken. Dingen waar ik zelf blij van word – een festival, een avondje borrelen met vrienden, eten of sporten – moeten ook binnen de zorg kunnen. En dus ga ik die gewoon regelen.”

Vrolijke bekkies

Het Buitengewoon FLUOR Festijn, van twee jaar geleden, prijkt op haar erelijst. Zeshonderd mensen met een beperking luisterden in de Amersfoortse poptempel naar Nederlandstalige artiesten. Het was een groot succes. Zonder vrijwilliger Jeroen Speksnijder had Priscilla het nooit voor elkaar gekregen.

GROOT FEEST OP HIPPE PLEK

BUITENGEWOON FLUOR FESTIJN

Jeroen is vader van een dochter met een beperking met wie hij geregeld naar het Doe-gezellig-meecafé in het Soesterkwartier kwam. “Ik was vanaf het begin blij verrast door de sfeer en ambiance en al die vrolijke bekkies. Eén groot feest! En ja, ik was ook geëmotioneerd. Op een gegeven moment vroeg ik aan Priscilla: wat is je droom? Nou, dat was dus een groot festival op een hippe plek.”

Jeroen ging meteen aan de slag. “Ik ben ras-Amersfoorter, ondernemer, heb veel contacten links rechts in de horeca, dus samen zijn we keihard aan de bak gegaan. Sponsors gezocht. Iedereen enthousiast. Iedereen wilde een steentje bijdragen, ook de directeur van Fluor die de locatie gratis beschikbaar stelde.”

Zijn dochter vond het festival “te gek”, het was “de dag van haar leven”. Ook de sponsors beleefden iets geweldigs. Jeroen: “Er stonden grote kerels, die miljoenen op de bank hebben, met tranen in de ogen. Dat wil je, dat stukje besef. Zo krijg je ook meer begrip voor mensen met een beperking.” Zeker voor de grote groep mensen met een beperking “aan wie je dat in eerste instantie niet ziet” is dat volgens Jeroen hard nodig.

Tweede festijn

Het succes smaakte naar meer. Begin 2020 lag het programma voor het tweede FLUOR Festijn helemaal klaar, zegt Priscilla. Opnieuw waren de kaartjes à vijf euro binnen no time uitverkocht. De polsbandjes en de entreebewijzen waren verzonden. Wolter Kroes en Monique Smit stonden al in de startblokken. Maar ja, toen kwam corona...

Nu corona bijna het land uit lijkt, kan het tweede festijn hopelijk alsnog door gaan. Priscilla kan er nauwelijks op wachten. In de tussentijd zat ze niet stil. Samen met zanger Mike Klein trok ze langs locaties van Amerpoort voor optredens in de tuin. “Door-deweeks regelde ik de locaties, overlegde met de wijkagent en lichtte de buurtbewoners in. En van donderdag tot zondag gingen we op stap met zijn bus, met muziekinstallatie en discolampen achterin.”

Priscilla: “Ik kijk altijd naar wat wél kan, niet naar wat niet kan.” Zo ontstond afgelopen voorjaar ook de Voorjaarshow, samen met Jörgen Raymann. Een online happening, waarvoor iedereen een gratis borrelbox kon bestellen. “We vonden het belangrijk weer samen iets te doen. Ik heb veel eenzaamheid onder cliënten gezien. Iedereen alleen op z’n kamertje. Geen familie. Heel schrijnend en verdrietig allemaal. Tegelijk haalde ik er voor mezelf ook de kracht uit om de concerten te organiseren.”

Binnenkort is er weer meer mogelijk. De kookclubs gaan gelukkig weer van start, verzucht Priscilla. En ze wil het Buitengewoon FLUOR Café beginnen: een keer per maand een caféavond met muziek. Ze hoopt samen te werken met verschillende cafés in Amersfoort, zodat er straks over en weer pubquizzes mogelijk zijn. “Zo integreren cliënten steeds meer in het gewone uitgaansleven. Ik weet dat daar veel behoefte aan is. Zij willen zijn op een plek waar iedereen wil zijn.”

WOONGROEP DE OLMEN

Als ouders, samen met andere ouders, een wooninitiatief willen realiseren voor hun kind met een beperking dan kunnen zij daarvoor bij Amerpoort terecht. Amerpoort ondersteunt bij de voorbereiding en levert daarna zorg en ondersteuning aan deze particuliere initiatieven. Woongroep De Olmen in Bussum is een mooi voorbeeld. Met veel doorzettingsvermogen is door ouders een prachtig appartementencomplex tot stand gebracht, dat eind 2017 officieel werd geopend.

Tekst: André van Os

Lidy Blaas is mede-oprichtster van De Olmen, waar haar zoon nu woont. "Wij zijn geen onderdeel van Amerpoort," zegt zij over de zorg en ondersteuning, "maar ik vind het wel een apart deel van Amerpoort. Het zorgteam is er natuurlijk helemaal voor onze locatie. Daarin merk je dat we apart zijn en dat komt natuurlijk omdat we dat ook wilden, om als ouders de eigen regie te houden."

Veilig thuis

Het doel van de ouderinitiatieven is om voor lange tijd een 'veilig thuis' te garanderen. Vaak richten de ouders bij de start een stichting op om samen een geclusterde woonvorm te realiseren; meestal in samenwerking met een wooncorporatie. De stichting maakt met een zorgaanbieder afspraken over de zorg- en dienstverlening en koopt dit in op basis van het Persoonsgebonden Budget (PGB). Kenmerkend voor de kleinschalige initiatieven is dat ouders, verwanten en toekomstige bewoners een

PARTICULIERE INITIATIEVEN

‘AMERPOORT SPRONG ER VOOR ONS BOVENUIT’

nadrukkelijke rol spelen. Er is sprake van een hoge mate van eigen regie bij het oprichten en in stand houden van de woonvorm.

Hoe uniek is dan die ondersteuning van Amerpoort? Of hebben ouders het voor het uitzoeken? “Op zich wel, er zijn natuurlijk genoeg zorgaanbieders,” zegt Lidy Blaas. “Maar ik moet wel zeggen dat Amerpoort er voor ons heel erg bovenuit sprong. Vanwege de ervaring die ze hebben met particuliere ouderinitiatieven. Het begeleiden van het hele wooninitiatief was super goed geregeld. Dat stak met kop en schouders boven de andere zorgaanbieders uit.”

Vertrouwen in elkaar

Dat kwam niet in de laatste plaats door de speciale coördinator ouderinitiatieven bij Amerpoort, Alfons Klarenbeek. Blaas: “Die doet dat echt fantastisch. We zijn dat eerste traject in gegaan, voor dat we überhaupt iets getekend hebben, zonder druk. We hadden dat vertrouwen in elkaar en dat was heel fijn om te merken. Dat vertrouwen was heel belangrijk in het hele proces. Bij anderen merkten we al in de eerste gesprekken: dat voelt niet helemaal goed. Het was veel te algemeen. Bij Alfons kregen we gelijk handvatten en richtlijnen, zo van ‘hallo, er wordt van jullie ook wat verwacht’. Bij andere zorgaanbieders dachten we: die willen ons binnenhalen, maar we moeten samen nog dat hele traject gaan uitvinden.”

Het zorgpersoneel bij een particulier initiatief staat er ook anders in. Ze zijn in dienst van Amerpoort en worden door Amerpoort betaald, maar voelen zich vaak meer in dienst van de stichting die het particulier initiatief heeft opgezet en in stand houdt. Vast aanspreekpunt is clustermanager Maaïke Fennema. “Er is altijd goed contact,” benadrukt Blaas. “Zij is natuurlijk helemaal in dienst bij Amerpoort, maar het Olmen-team voelt echt als een Olmen-team, los van alle begeleiding en cursussen die vanuit Amerpoort aan hen worden geleverd. Ik denk dat het een ander gevoel is dan als je bijvoorbeeld op een Amerpoort terrein werkt.”

Alfons Klarenbeek, coördinator ouderinitiatieven bij Amerpoort, is natuurlijk de laatste om de lovende woorden van Blaas te ontkennen. Maar hij wijst wel op een ander fundamenteel

kenmerk van de ouderinitiatieven: de eindigheid van de relatie is gedefinieerd. Klarenbeek: “De contractuele relatie is opzegbaar. Amerpoort en De Olmen kunnen ook uit elkaar en het staat De Olmen vrij om met een andere zorgaanbieder in zee te gaan. Dat zorgt voor een gezonde relatie ten aanzien van de dienstverlening.”

Samen doen

De cliënt woont niet bij Amerpoort, maar in zijn of haar eigen huis. Amerpoort is als zorgverlener als het ware te gast of in de woorden van Klarenbeek: “Bij de particuliere initiatieven gaat het vooral om het eigenaarschap van de zorg. Die ligt (zeker gevoelsmatig) meer bij ouders en familie. Een ouderinitiatief is daarom een mooi voorbeeld van de missie van Amerpoort: ‘samen werken aan een goed leven voor mensen met een verstandelijke beperking’. Want hier moeten we het echt samen doen.”

Tamara heeft het niet altijd naar haar zin: “Soms vind ik het lastig dat er zoveel mensen om mij heen wonen, meestal is het gezellig maar soms vind ik het te druk. Als het rommelig is in mijn hoofd, dan is het ook rommelig in mijn appartement. Dan heb ik het even lastig... Ik krijg wel goede begeleiding.”

Michael heeft het erg naar zijn zin: “Het is gezellig en leuk dat er altijd bewoners zijn om met elkaar iets te doen. We mogen ook af en toe een biertje en chips en er worden leuke dingen georganiseerd. Ik heb een heel mooi appartement en lieve begeleiders.”

KLEURRIJKE PRODUCTEN VAN AMERPOORT

Cliënten maken producten van keramiek, zeep, textiel en hout. Bij Kaarsenmakerij De Punt in Soest, één van de grootste kaarsenmakerijen in Nederland, gieten en dompelen cliënten ambachtelijke kaarsen. Ook kun je bij Amerpoort unieke kunst kopen. Bij Pastorie de Elleboog in Amersfoort en op andere locaties maken kunstenaars met een beperking prachtige kunst- en kunstvoorwerpen.

Daarnaast zijn er cliënten die industrieel werk doen, vaak in opdracht van bedrijven. Denk hierbij aan inpak- en verpakwerkzaamheden, artikelen voorzien van een prijskaartje of het verzorgen van mailings voor bedrijven.

ELISE & AMY

Sinds vijf jaar werkt Amerpoort met ervaringsdeskundigen. Ze vertellen hun levensverhaal op allerlei plekken, bezoeken scholen en schuiven aan bij sollicitatiegesprekken. Daartoe volgden ze verschillende cursussen en trainingen, die sommigen nu ook zelf kunnen geven. “Wat ik kan, dat kan jij ook.”

Tekst: Bert van der Kruk

MARJO & IDMAN

Marjo van Leeuwen (54) is ervaringsdeskundige van het eerste uur. Ze volgde afgelopen jaar de cursus Samen naar de top van belangenorganisatie LFB. “Het ging vooral over ontwikkeling van jezelf: wie ben ik, wat wil ik, wat kan ik? En over praten voor een groep. Daar heb ik veel van geleerd. Omdat presenteren niet mijn sterkste vak is, ben ik gewend met mijn gezicht naar beneden te praten. Terwijl je juist naar de mensen moet kijken. Je moet er echt staan.”

Marjo weet dat ze onzeker is. Maar net als bij eerdere cursussen die ze volgde, hoorde ze van de coaches “dat ik meer in mijn mars heb dan ik van mezelf weet, dat ik mezelf onderschat. Dat klopt wel. Ik zie altijd beren op de weg, en dan uiteindelijk valt het wel mee.” Dat geldt vooral voor het reizen naar opleidingslocaties. Maar ook de training die ze straks zelf in haar woongroep in Almere gaat geven, is best wel spannend. “Normaal gesproken staat de coach in het midden en ik ernaast, nu willen ze het andersom, dus dat ik het helemaal zelf doe en alleen op de coach kan terugvallen als ik er niet meer uitkom.”

ERVARINGS- DESKUNDIGEN

'MEER IN MIJN MARS'

Hak op de tak

Idman Nur-Voskens (34), als ervaringsdeskundige ook een oud-gediende, heeft de training inmiddels zelf enkele keren gegeven, vanuit haar werk bij LFB. Niet aan haar collega's van Amerpoort, wel aan groepen van andere zorgorganisaties. "We willen niet alleen maar cursussen voor mensen die mondig zijn, we willen dat alle doelgroepen mee kunnen doen. Dat is misschien lastig, zeker als je niet goed kunt praten. Maar dan zijn er andere werkvormen te bedenken."

Ze werkt altijd met thema's, bijvoorbeeld: wat zijn je kwaliteiten en valkuilen? Dan geeft ze een persoonlijk voorbeeld. "Ik ga soms nogal van de hak op de tak. Dan vertel ik een verhaal en ga ik op een gegeven moment over een op ander verhaal, waardoor de ander er niks meer van snapt. Door dat te vertellen, kan ik een voorbeeld voor de cursisten zijn. Zo kan ik laten zien: wat ik kan, dat kan jij ook; als je de training hebt gevolgd, kun je later misschien op mijn plek staan."

Puzzelstukje

Eline Stam (28), sinds twee jaar ervaringsdeskundige, volgde Samen naar de top ook. "Veel dingetjes herkende ik wel, maar het was goed om het te herhalen en nieuwe dingen te leren. Daardoor groei je en activeer je elkaar. En word je uitgedaagd om toch maar weer even voor de groep te gaan staan met je eigen verhaal. Dat verhaal kan soms heel persoonlijk zijn. Ik heb geleerd nog meer de verbinding met de groep te zoeken en wat opener te zijn."

De afgelopen twee jaar leerde ze om anders naar haar verstandelijke beperking te kijken. "Eerst had ik het altijd over een puzzelstukje. Nu kan ik gewoon benoemen dat ik een beperking heb. Zo kan ik er nu over praten, omdat ik het eerst moest accepteren. Het is wel lastig, want mensen zeggen dat ze niks aan mij merken. Dat is nou precies mijn beperking. En ja, waarin uit zich dat? Soms heb ik een beetje moeite om overzicht te houden. En plannen vind ik lastig." Maar het gaat steeds beter; in januari begint ze de mbo-opleiding Medewerker maatschappelijke zorg.

Wel knap

Amy Heijmeskamp (26) volgt bij LeOn (Leren en Ontwikkelen) in Amersfoort de cursus Sterk naar de top, die gegeven wordt door onder anderen Eline. Ze vindt het heel belangrijk dat naast de vaste docenten ervaringsdeskundigen betrokken zijn. "Het zijn wat jongere mensen die zelf ook een beperking hebben. Wel knap dat ze de cursus durven te geven aan ons." Zelf durft ze dat nog niet, maar op termijn wil ze misschien ook wel ervaringsdeskundige worden. "Maar ik weet niet of ik alles kan onthouden."

Zes jaar geleden begon Amy bij LeOn. "Ik kwam toen verlegen binnen. Maar ik ben flink vooruit gegroeid. Ik durf nu bijvoorbeeld steeds meer dingen te vragen aan cursisten. Elke maand hebben we een ander thema, zoals kwaliteiten, talenten en communiceren. We hebben veel gesprekken met elkaar. De docenten kunnen goed luisteren. Dat is heel belangrijk. Dan weten ze ook onze mening."

FOKKO & MONIQUE

ANNEMIEKE

Herdenken is een kunst en Amerpoort maakt daar al ruim tien jaar lang werk van. Letterlijk en figuurlijk. Namen Noemen, de jaarlijkse herdenking van overledenen op Nieuwenoord, is inmiddels een niet meer weg te denken traditie.

Tekst: Eddy Steenvoorden en André van Os

Initiatiefneemster Annemieke Kappert kreeg inspiratie uit het project Allerzielen Alom van kunstenaar Ida van der Lee. Zij blies de van oorsprong rooms-katholieke viering nieuw leven in door kunst daarin een prominente plek te geven. "Ik vond wat Ida deed prachtig en zei gekscherend tegen collega's van De Open Poort: zoiets moeten we ook bij Amerpoort doen."

Dat 'zoiets' mondde in 2010 uit in Namen Noemen: een bijeenkomst op het terrein van Nieuwenoord waar iedereen die dat wil individuele overledenen kan herdenken. "Het is een bijzondere locatie: er stond hier een klooster, er was een begraafplaats en sinds een aantal jaren hebben we er een verstrooiplek. En met de prachtige bomen en de vijver is Nieuwenoord perfect geschikt voor een wandeling langs plekken met gelegenheidskunstwerken tijdens Namen Noemen."

NAMEN NOEMEN

DE KUNST VAN HET HERDENKEN

Gedaanteverwisseling

Nieuwenoord ondergaat voor iedere herinneringsbijeenkomst een gedaanteverwisseling. De verlichting, met een hoofdrol voor vuur in uiteenlopende vormen, is sprookjesachtig. Er is passende muziek, want veel cliënten houden daarvan. De kunstwerken, zowel van professionals als cliënten, nodigen bezoekers uit boodschappen te sturen naar overleden dierbaren. Dat kan bijvoorbeeld via een bakje dat op een bootje naar de overkant van de vijver gaat of door 'hemelpost' te schrijven die met een katrol de lucht in wordt geholpen."

Verbondenheid

Bezoekers stellen die bijzondere rituelen bijzonder op prijs en weten in de loop der jaren Namen Noemen steeds beter te vinden. Trok de eerste editie nog zo'n zevenhonderd belangstellenden, bij de laatste in 2019 stakte de teller pas bij 2.500. "We krijgen reacties uit de hele regio, wat best bijzonder is. Mensen die een keer zijn geweest, nemen zich voor volgend jaar weer te komen. En veel medewerkers helpen graag mee als vrijwilliger. Iedereen wil erbij horen, het creëert verbondenheid."

Betrokkenheid vrijwilligers is goud waard

Monique Both, in het dagelijks leven begeleider bij boerderij De Huydecoper, is een van de medewerkers in de werkgroep Namen Noemen. Ze werkte al langer mee aan de wandeltocht vanuit de boerderij, die dient als uitvalsbasis om het parcours en de kunstwerken te maken. Daar wordt altijd de catering van de honderden bezoekers en vrijwilligers verzorgd. "Vorig jaar was er een alternatieve Namen Noemen met online video, vanwege corona. De jaren daarvoor was het altijd een mooi, groot feestje. Zonder onze vrijwilligers zou het niet mogelijk zijn zo'n parcours uit te zetten. Het is mooi om te zien hoe mensen willen helpen, betrokken zijn en het enthousiasme dat ze erbij hebben. Dat is echt goud waard."

Facebook ontplot

Omdat Monique tijdens de avond aan de boerderij is gebonden, is het haar nog maar één keer gelukt om ook zelf de route te lopen. Maar ook op de boerderij krijgt ze de ervaringen mee: "Het enthousiasme, de reacties, de foto's, Facebook ontplot die avond en de weken erna. Het is een emotioneel gebeuren, maar ook supermooi en warm." Stil staan bij bekenden die er niet meer zijn, is voor een hoop mensen heel verdrietig, maar ook dierbaar. Het is heel fijn voor de cliënten op het terrein, maar ook voor ouders, vertegenwoordigers én voor mensen van buiten Amerpoort die er massaal op afkomen. En dat geldt ook voor de vrijwilligers."

Route uitzetten en kunstvormen

Fokko van Gemert werkt op een mbo-school, en komt ook al 32 jaar als vrijwilliger op Nieuwenoord. Ooit begonnen als medeorganisator van de Motorrun, raakte hij ook betrokken bij activiteiten rond de Huydecoper, zoals de Boerderijdag en de Highland Games. Totdat een goede vriend, die al vanaf het begin betrokken was bij Namen Noemen, overleed. Fokko en een andere vriend, Herman, besloten de plek van de overleden vriend op te vullen en gingen ook Namen Noemen mede organiseren.

"Er is een kernteam van zes personen, dat een aantal keren per jaar vergadert," licht Fokko toe. "We kijken dan welke route we gaan uitzetten en met welke kunstvormen we aan de gang gaan. Op de dag zelf doe ik allerlei hand- en spandiensten om te zorgen dat iedereen geïnformeerd is en dat alles goed georganiseerd is. We maken iedereen bekend met de route en sturen de bouwplaat aan waar nodig. Het laatste jaar voor corona had ik een coördinerende rol op de dag zelf: als er vragen waren, ging ik op zoek naar oplossingen."

Het opbouwen van de wandelroute is meestal tot in de puntjes voorbereid en er is inmiddels zoveel ervaring dat het bijna routine is. 's Avonds komt er nog een grote groep vrijwilligers bij, die onder meer het parkeren van de bezoekers begeleidt. De bewoners van Nieuwenoord worden op dagbesteding al maanden tevoren betrokken bij de voorbereidingen. "Er zit ontzettend veel werk achter, maar het is fantastisch leuk om te doen."

Saamhorigheid

Zeker als dan de avond van Namen Noemen aanbreekt en al die voorbereidingen en al het werk bij elkaar komen. "Als wij dan die avond tegen donker rondlopen en je ziet al die blije koppen om je heen en de complimenten die je krijgt, dat is voor mij altijd een kippenvelmoment hoor," zegt Fokko. "Dan denk ik: we hebben weer een mooi evenement mogen organiseren. Veel mensen kijken er echt naar uit en beleven er veel aan. Dat vind ik het mooiste. En de saamhorigheid: ik vind het elke keer weer fascinerend hoeveel mensen van heinde en verre zich aanbieden op alle niveaus. Het wordt zo gedragen, dat is uniek."

Vanwege corona is het nog onduidelijk hoe de bijeenkomst de eerstvolgende keer vorm krijgt. Eén bezoeker ontbreekt vermoedelijk niet: Paul. "Hij koestert Namen Noemen en heeft ook altijd geholpen, het liefst samen met cliënten."

EDLOKET

Ze noemen zichzelf “een rebels groepje”, de medewerkers van EdLoket. Twee dagen in de week komen ze in Amersfoort bij elkaar om lastige teksten voor iedereen begrijpelijk te maken. “Wij kleuren een beetje buiten de lijntjes.”

Tekst: Bert van der Kruk

Op deze woensdag zijn er drie medewerkers aanwezig: Anouk van Velzen, Judith Coumou en Dennis van Rooijen. Samen met coach Jacqueline Mijnders zitten ze klaar voor een gesprek voor Kleurrijk. Maar dan gaat de telefoon. “We hebben een beller”, roept Dennis. De telefoon gaat op de speaker. De beller wil graag een keer op bezoek komen. In goed overleg wordt het tijdstip goedgekeurd en genoteerd in de agenda. Zo werkt dat bij EdLoket, heel democratisch.

Broodje hamburger

Het idee voor EdLoket ontstond enkele jaren geleden bij cliënten en medewerkers. Dennis: “Ik heb ooit in de CCR gezeten. Toen kreeg ik een brief van Amerpoort en daar snapte ik niet zo heel veel van. Ik ging ermee terug naar Paul Willems en zei: We krijgen brieven van jullie die we niet begrijpen. Wat kunnen we daaraan doen?” Zo werd EdLoket geboren, eerst twee uurtjes in de week, nu twee dagen.

EEN REBELS GROEPJE

KLEUREN BUITEN DE LIJNTJES

Aanvankelijk beoordeelden de medewerkers van EdLoket vooral teksten van Amerpoort. Gaandeweg wilden ook andere organisaties van hun diensten gebruikmaken, het UWV en de gemeente Amersfoort bijvoorbeeld. En ze zijn ook bij het ministerie van Sociale Zaken in Den Haag op bezoek geweest. Harde kritiek geven ze niet. Ze beginnen met een compliment, dan volgen er tips hoe het beter kan, vervolgens weer een compliment. De broodje-hamburgermethode noemt Judith dat.

Die opbouwende manier van werken hebben ze gaandeweg moeten leren. Judith: "Helemaal in het begin kwam er iemand langs met een brief. We zijn toen niet begonnen met complimenten, maar zeiden meteen: dit doe je niet goed, dat doe je niet goed. Die mevrouw is nooit meer terug gekomen. Daarom heb ik dat broodje hamburger bedacht. Zo kunnen we beter werken."

Lange zinnen

Met de tips van EdLoket kunnen makers van teksten hun voordeel doen. En belangrijker: zo kunnen hopelijk ook mensen met een beperking de teksten begrijpen. Meedoen begint immers met begrijpen waar het over gaat. Anouk: "We kijken echt zin voor zin: wat is er duidelijk aan, wat is lastig voor mensen met een beperking? Zijn de zinnen niet te lang? Zijn de woorden duidelijk, begrijpelijk."

Net zo belangrijk is dat de cliënten een goede en zinvolle dagbestedingsplek hebben, zegt Jacqueline. "We zijn continu aan het leren en ontwikkelen. We besteden veel aandacht aan sociale vaardigheden. We proberen ruimte aan elkaar te geven of die voor onszelf te nemen. We zorgen dat de sfeer goed en gezellig blijft".

Dennis knikt. "Een basis om goed werk te leveren is een fijne werkomgeving. Dat je met een fijn gevoel naar je werk gaat en mag zijn wie je bent. Dat is hier zo. Ik zeg niet dat het werk ondergeschikt is, maar het is geen doel op zich." Anouk vult aan: "Wij zeggen niet: die persoon is zus en die persoon is zo. Wij zeggen: iedereen is zichzelf."

Tijdje meevliegen

Ook dat gaat natuurlijk niet altijd vanzelf. Af en toe botst het wel eens tussen Anouk en Dennis. Anouk vond bijvoorbeeld dat Dennis erg vaak aan het woord was en zij zelf te weinig. "Daar werd ze een beetje boos en verdrietig over", zegt Dennis. "Het is voor mij heel makkelijk om de hele vergadering vol te praten. Toen hebben we het erover gehad." Anouk: "Hij zei dat hij er beter op zou letten. Daardoor voelde ik me heel stuk beter."

De medewerkers van EdLoket kennen elkaars persoonlijke leerdoelen, zodat ze daar rekening mee kunnen houden. Voor Dennis is dat: anderen meer ruimte geven. Voor Anouk: leren omgaan met nieuwe dingen. En voor Judith: meer zelfvertrouwen krijgen. Ook van Jacqueline kennen ze het leerdoel: nauwkeurig afstemmen op het tempo en niveau van de medewerkers.

EdLoket is in de woorden van de coach "een hechte club, maar ook heel open. Iedereen is welkom. Als je wilt re-integreren of vrijwilligerswerk doen of structuur nodig hebt, kun je altijd bij ons terecht. Dan kun je een tijdje met ons meevliegen." De drie anderen knikken instemmend.

WWW.AMERPOORT.NL